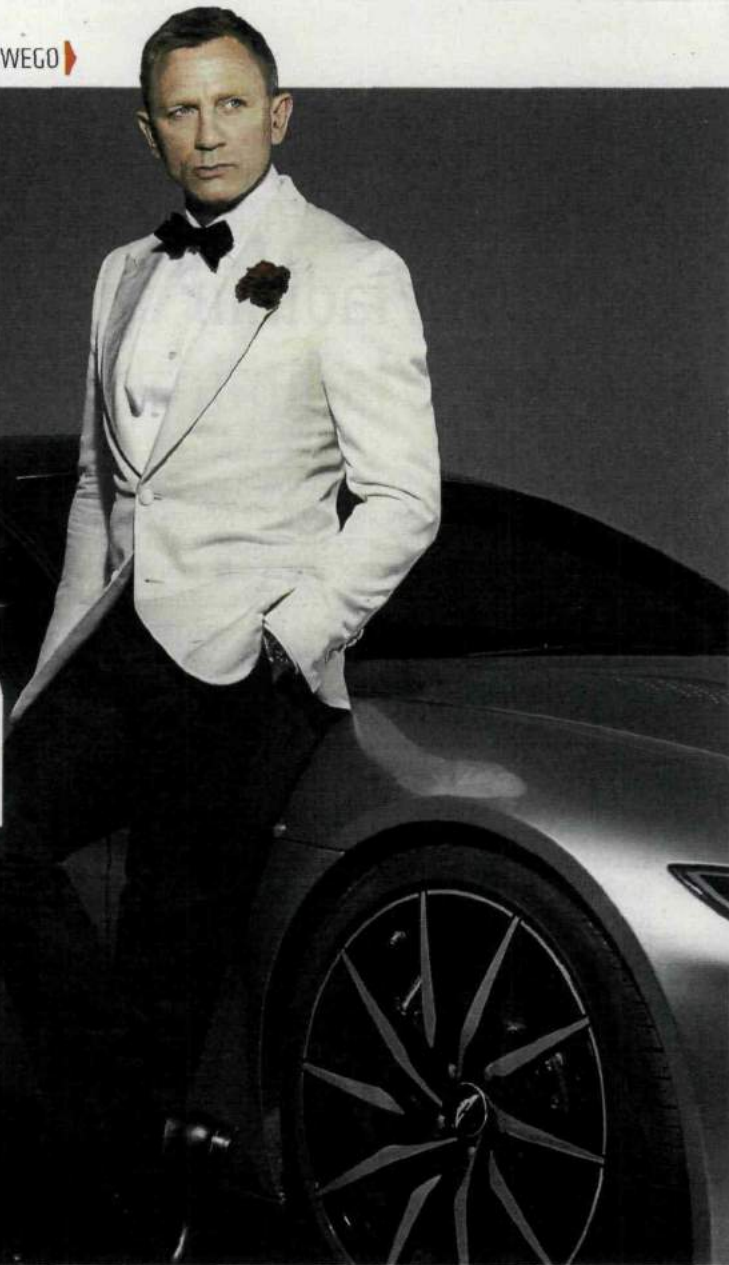


Polski design zmienia świat



Jacek Przybylski

Tworzą niemieckie limuzyny, włoskie wyścigówki i auta dla Jamesa Bonda. Wielu również dla polskich firm wykonuje produkty na najwyższym światowym poziomie

Piękne, klasyczne, czyste, minimalistyczne. Dobry design sprzedaje. To hasło jak mantrę powtarzają projektanci. A ci producenci – np. Apple – którzy ich posłuchali, mogą liczyć na ogromne zyski. Żeby projekt się sprzedał, musi jednak łączyć innowację, emocje i funkcjonalność. Świetnie rozumieją to polscy specjaliści od wzornictwa przemysłowego, którzy znów święcą triumfy na światowych salonach.

Wśród ośmiu finalistów prestiżowego konkursu DesignEuropa Awards, organizowanego przez Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelktualnej (EUIPO), znalazły się aż dwa polskie produkty. Do ścisłej czołówki konkursu zakwalifikował się system do samodzielnego badania piersi polskiej firmy Braster, który pozwala w domowym zaciszu w prosty sposób wykryć zmiany o złośliwym charakterze. To właśnie polscy naukowcy opracowali pierwsze na świecie urządzenie do samo-

dzielnej diagnostyki raka piersi, przeznaczone dla kobiet w wieku od 30 do 50 lat. Skuteczność metody szacuje się na 80 proc.

Drugim wyróżnionym polskim wzorem był zaprojektowany przez **Macieja Fiedlera** inteligentny wideodomofon firmy **Fibar**, który doskonale widzi i słyszy to, co się dzieje dookoła niego. Urządzenie uczy się też rozpoznawać głos właściciela i automatycznie otwiera mu drzwi do strzeżonych pomieszczeń. W inteligentnym wideodomofonie można również zostawić wiadomość pod nieobecność gospodarza, a jeśli urządzenie wykryje w otoczeniu podejrzaną aktywność, to automatycznie skontaktuje się z właścicielem i na smartfonie wyświetli nagrany filmik.

I chociaż Polacy statuetek ostatecznie nie zdobyli, to o wysokim poziomie polskiego designu świadczyć może choćby to, że gala finałowa DesignEuropa

Auto dla 007, Aston Martin DB10,
zaprojektował Marek Reichman

FOT. MATERIAŁY PRASOWE



Awards pod koniec listopada odbyła się właśnie w Warszawie (nagrody we wcześniejszej edycji wręczano w Mediolanie).

OSCARY DLA POLAKÓW

Polacy regularnie otrzymują za to Red Dot Design Award, czyli prestiżowe nagrody przyznawane od połowy XX w. przez niemieckie Design Zentrum, które nazywane są „Oscarami designu”. W 2018 r. międzynarodowe jury oceniało rekordową liczbę aż 6,3 tys. produktów z 59 krajów. Nagrody i wyróżnienia otrzymało 69 z nich, w tym 12 z Polski.

Jedną z nagrodzonych firm była pracownia Hola Design, założona przez Monikę i Adama Bronikowskich. Międzynarodowych jurorów ujął projekt architektury oraz wykończenia wnętrza „Pasterskiej Chaty” – nowoczesnego domu letniskowego w Kluszkowcach

nad Jeziorem Czorszyńskim w Małopolsce.

Czerwoną kropką może pochwalić się firma ES System, która została nagrodzona za przypominającą ekran smartfona... ladę chłodniczą INSÛ. Eksperti docenili nie tylko jej wygląd, lecz także funkcjonalność: poszczególne smaki lodów umieszczone są w wypełnionych glikolem szufladach, co ułatwia przechowywanie mrozonek. Minimalistyczny, a jednocześnie futurystyczny wygląd mebla chłodniczego sprawia

Inteligentny wideodomofon dotarł do finału konkursu DesignEuropa Awards

FOT. MATERIAŁY PRASOWE



zaś, że lada może sprawdzić się w różnego rodzaju obiektach.

Dobrze wyciszyć wnętrza pomagają z kolei – również wyróżnione przez międzynarodowe jury prestiżową nagrodą – panele akustyczne EHØ oraz Cone, które nie tylko redukują hałas, lecz także pełnią funkcję dekoracyjną. EHØ to produkt firmy DeDe Furniture i studia To-Do Product Design, Cone zaś to dzieło firmy HUSH – the art of silence i Jakuba Sobiepanka.

SAMOCHODOWA „MAFIA”

Brak polskiej marki samochodów nie oznacza wcale, że po drogach nie jeżdżą auta, których linia nadwozia oraz najdrobniejsze detale wnętrza, takie jak lusterka, klamki czy dźwignie zmiany biegów, zaprojektowane zostały przez Polaków. Przeciwnie – wielu naszych designerów pracuje dla największych koncernów zagranicznych i odgrywa coraz większą rolę w samochodowym świecie.

Jednym z najbardziej znanych rodaków w branży jest Tomasz Jara, który przez ponad 30 lat współpracy z Fordem zaprojektował m.in. Fiestę II, pracował też przy Mondeo, Cougarze i Focusie. Swoje marzenia o projektowaniu aut spełnił również pochodzący z Giżycka Tadeusz Jelec. Pod koniec lat 70. zaczął studia na Politechnice Gdańskiej. Tych co prawda nie ukończył, ale jego pasja zawiodła go do Wielkiej Brytanii, gdzie zarabiał na studia w Chelsea School of Art, m.in. sprzątając i malując mieszkania. Opór się opłacił. Od ponad dwóch dekad projektuje kolejne wcielenia jaguarów – odmieniał zarówno wygląd nadwozi, jak i wnętrza.

Znaną postacią wśród projektantów przemysłowych w Wielkiej Brytanii jest też 52-letni Marek Reichman. Reichman projektował dla Rolls-Royce’a i dla Astona Martina, był też współtwórcą modeli DBS oraz DB10, którymi James Bond jeździł w filmach „Casino Royale” oraz „Spectre”.

Z kolei nadwozia BMW serii 5, 6, 7 oraz X swój wygląd zawdzięczają innemu Polakowi: 52-letniemu Jackowi Fröhlichowi. Udał się na swoje projekty dla BMW również na swoim koncie Tomasz Sycha (dla Bawarczyków zaprojektował m.in. Z4 coupé). Także Fröhlich, jak i Sycha to dawni studenci Politechniki Śląskiej.



„Pasterska Chata” zdobyła prestiżową nagrodę Red Dot Design Award

FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Wychowankami gliwickiej uczelni są także Wojciech Sokołowski (projektujący m.in. dla włoskiej marki Spada) oraz Zbigniew Maurer, który po czterech semestrach spędzonych na tej uczelni w latach 80. wyjechał za granicę i ukończył architekturę w Toronto. W latach 90. dołączył do zespołu stylistów Alfego Romeo. Dla włoskiej marki narysował m.in. linię nadwozia modelu 156. Brał też udział w pracach nad pięknym sportowym 8C Competizione. Młodym talentom z Polski szlaki w koncernach motoryzacyjnych przecierali tacy styliści jak zmarły trzy lata temu Janusz Kaniewski, znany wykładowca w Istituto Europeo di Design w Turynie oraz na Royal College of Art w Londynie, który współprojektował m.in. modele Ferrari, Lancia, Alfa Romeo, Suzuki i Citroën. Na indywidualne zlecenia zaprojektował również ekskluzywną naczepę z 60-metrowym mobilnym apartamentem i dwupoziomowym garażem na trzy samochody wyścigowe, a także kampera dla gwiazdy skoków narciarskich Adama Małysza oraz stacje benzynowe Orlenu.

Rewelacyjnie w świecie nowoczesnej motoryzacji radzi sobie też młode pokolenie polskich twórców. Elektryczne e-tron quattro, napędzane wodorem h-tron quattro concept z kamerami zamiast bocznych lusterek, oraz seryjnie produkowane S3 – projekty każdego z tych modeli Audi łączy jedna postać: urodzony w 1981 r. Kamil Łabanowicz. Polski artysta po tym, jak wygrał jeden z konkursów na nowoczesną interpretację samochodu Warszawa, poszedł za ciosem i zaczął wygrywać konkursy zagraniczne. Prawdziwego projektowania aut nauczył się na studiach w Mediolanie, po których zaczął praktyki, a następnie zawodową karierę w Audi. Łabanowicz był najmłodszym projektantem w historii całego koncernu Volkswagen. Polak zdobył nie tylko uznanie swych niemieckich pracodawców, lecz także między-



Twórca Aicona, samochodu koncepcyjnego Audi, jest Bogusław Paruch FOT. MATERIAŁY PRASOWE



Lada chłodnicza INSU przypomina ekran smartfona FOT. MATERIAŁY PRASOWE

narodowych jurorów. Zaprojektowany przez niego model S3 zdobył bowiem w 2013 r. najwyższe wyróżnienie w konkursie „Red Dot Award: Product Design”.

O tym, jak będą wyglądały samochody produkowane w Ingolstadt, decydują również dwaj inni Polacy: Parys Cybulski oraz Bogusław Paruch. Pierwszy z nich jest twórcą nadwozia nowego A6, które w tym roku wyjechało na polskie drogi. Drugi to autor Aicona, jednego z najbardziej interesujących modeli koncepcyjnych niemieckiej marki. Paruch do Audi trafił z Forda, dla którego projektował po ukończeniu studiów w Mediolanie. Trzej Polacy pracujący w międzynarodowym zespole niemieckiego projektanta są czasem przezywani „polską mafią”.

A to nie koniec listy polskich stylistów cenionych we wzornictwie samochodowym. Do światowej elity należą również

44-letni Adam Bazydło – pochodzący ze Świebodzic na Dolnym Śląsku stylista Forda, który był odpowiedzialny m.in. za projekt superwozu Forda GT, który w roku 2015 zdobył w Detroit nagrodę „2015 Best Designed Production Vehicle”. Wcześniej brał też udział m.in. w projektowaniu Peugeota. Pracujący dla amerykańskiej marki Polacy również się wyróżniają, a współpracownicy nazywają ich „Polish Club”.

Wyjątkowo dobrze znanym w różnych częściach świata polskim stylistą jest też krakowianin Justyn Norek, który przez ponad dwie dekady projektował zarówno dla takich marek jak Jaguar, Ferrari, jak i Alfa Romeo, Lancia czy Fiat. Współpracował też z Volvo czy indyjskim koncernem Tata Motors. Norek znany jest jednak nie tylko z projektów samochodów, lecz także aparatów fotograficznych, telewizorów, a nawet gogli narciarskich.

Międzynarodowi eksperci docenili też polski projekt pociągu. Dart, zaprojektowany przez Bartosza Piotrowskiego, a produkowany przez bydgoską Pesę. Na konkursie iF Design Award polski pociąg pokonał 5295 produktów i projektów z 53 krajów.

BUTY, MEBLE I PANELE

W 2018 r. nagrodę iF Design Award otrzymał zaś polski producent mebli DeDe Furniture za wspomniane już panele akustyczne EHØ. Rok wcześniej na 5575 zgłoszeń z 59 krajów nagrody zdobyło 12 produktów z Polski. Mac Stopa i warszawskie studio Massive Design otrzymało nagrodę za fotel Riverside zaprojektowany dla włoskiej marki Tonon.

Prestiżowe wyróżnienie iF Design Award otrzymali także m.in. Renata Pióhunkowska i Jakub Jakubowski, twórcy nietypowego grzejnika Hex firmy Terma. Nietypowego, bo jego heksagonalne moduły dają duże możliwości modyfikacji całości kształtu i rozmiaru grzejnika, który świetnie nadaje się też do wieszania na nim łazienkowych ręczników.

Młodzi polscy designerzy – tacy jak Andrzej Bikowski „Bartie”, Maja Ganszyniec czy Tomek Rygalik – są też niezwykle cenieni wśród światowych gigantów, takich jak ECCO, IKEA, Kodak czy Siemens. Projektowanie staje się jednak pasją coraz większej liczby Polaków. Lista młodych, zdolnych twórców, którzy zdążyli osiągnąć międzynarodowy sukces, z roku na rok robi się więc coraz dłuższa.

© Wszelkie prawa zastrzeżone